

Д. П. Урсу

Конго

КОНГО, Республіка Конго (Congo, République du Congo) – держава у Центральній Африці. На Пн. межує з Камеруном, Центр.-Афр. Респ., на Сх. і Пд. – з Конго (Демократ. Респ. Конго), на Пд. – з Анголою, на Зх. – з Габоном. На Пд. Сх. омивається водами Атлантичного океану. Пл. 342 тис. км². Насел. 4,3 млн осіб (2010): баконго – 48 %, санга – 20 %, теке – 17 %, мбози – 12 %, європейці та ін. – 3 %. Природ. приріст насел. 2,8 % (при рівні фертильності 5,68 дитини на одну жінку). Міське насел. складає 62 % (2010). Віросповідання: християнство – 50 %, місц. традиц. вірування – 48 %, іслам – 2 %. Держ. мова – французька. Поширені міжетнічні мови лінгала, санга. У торгових стосунках переважає мова монокутуба. Столиця – Браззавіль (1295 тис. осіб, 2009). Найбільші міста (тис. осіб, 2009): Пуент-Нуар (663,4), Лубомо (106,3), Нкаї (56,7), Весо (24,3), Мосенджо (18,2). Адм. поділ – 10 провінцій і столич. округ. Держ. устрій – республіка. Глава держави – президент. Законодав. орган – двопалат. парламент (Сенат і Нац. збори). Грош. одиниця – афр. франк. Член ООН, Афр. союзу.

Тер. К. була заселена в епоху палеоліту та мезоліту. Серед корін. насел. – пігмеї, яких у 6–9 ст. витіснили народи банту. Перша експедиція європейців (португальців) побувала в гирлі р. Конго 1482. У 15–16 ст. на тер. сучас. К. існували держави Теке (Тіо), Лоанго. Від кін. 19 ст. колонізована французами. 1885 проголош. Франц. К., 1903 – Середнє К. Від 1947 – замор. тер. Франції, від 1958 – автономна респ. у складі Франц. співтовариства. Від 1960 – незалежна держава із сучас. назвою (1969–91 – Нар. Респ. К.). Тривалий час при владі були ліві радикали. Пізніше, після 1991, був період нестабільності. 1997–2003 – громадян. війна. Від 1997 – президент Д. Сассу-Нгессо (2009 переобраний на новий термін).

Тер. К. займає частину однойм. западини, пояс плато і гір (Майомбе, Кришталеві), Приатлантич. низовину. Найвища точка – г. Лекеті (1040 м). Клімат на Пн. екваторіал., на Пд. – субекваторіальний. Середня температура квітня +26 °С, липня – +22 °С. Середньорічна кількість опадів 1200–2000 мм. Річк. сітка густа. Найбільші річки – Конго, Квілу, Убангі, Санга, Ліквала, Аліма. 48 % тер. займають вологі тропічні ліси з цінними породами дерев (лімба, окуме, акажу, ебен, пальма рафія, копалове дерево). Також поширені савани, зокрема на Пд. Тварин. світ представлений афр. слонами, бегемотами, леопардами, крокодилами, зміями; низка ліс. птахів. Нац. парк «Одзала».

Оснoву економіки складає видобуток і експорт нафти. ВВП становить 4,585 млрд дол. США (2005), у розрахунку на особу – 1,37 тис. дол. США. Діють підприємства видобув. (є значні поклади природ. газу, нафти, міді, свинцю, цинку, урану, заліза, золота, алмазів, фосфоритів), перероб., ліс., харч., текстил., хім. галузей промисловості. С. госп-во переважно орієнтов. на внутр. ринок. Вирощують маніок, батат, ямс, таро, банани, цукр. тростину, какао, тютюн. Розвинена лісозаготівля. Експортує нафту, цукор, какао, кофе-боби, алмази; осн. торг. партнери: США, Китай, Пд. Корея. Імпортує машини, устаткування, продовольство; осн. торг. партнери: Франція, Китай, Зімбабве, США, Індія, Італія, Бельгія. Міжнар. аеропорти – Браззавіль, Пуент-Нуар; мор. порт – Пуент-Нуар.

Дипломат. відносини між Україною та К. встановлено 3 червня 1999. Демографію К. досліджував на поч. 20 ст. А. Романюк.

Фотоілюстрації

Бібліографічний опис:

Конго / Д. П. Урсу // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2014. – Режим доступу:

<https://esu.com.ua/article-4674>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).